

آثار باستانی و ارزش های تاریخی

آشنایی با آرش کمانگیر (آرش قهرمان)

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۸ اسفند ۱۳۹۱ ۲۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

آرش کمانگیر نام یکی از اسطوره‌های کهن ایرانی است. اسطوره آرش کمانگیر از داستان‌هایی است که در اوستا آمده و در شاهنامه از آرش در سه جا با افتخار نام برده شده ولی داستان آرش در شاهنامه نیامده است. در کتاب‌های پهلوی و نیز در کتاب‌های تاریخ دوران اسلامی به آن اشاراتی شده است. ابوریحان بیرونی، در کتاب خود به نام «آثارالباقیه» به هنگام توصیف «جشن تیرگان»، داستان آرش را بازگو می‌کند و ریشه این جشن را از روز حماسه آفرینی آرش می‌داند. داستان آرش در زمان پادشاهی منوچهر پیشدادی، در جنگی با توران، افراس

آرش گمانگیر نام یکی از اسطوره‌های کهن ایرانی است.

اسطوره آرش گمانگیر از داستان‌هایی است که در اوستا آمده و در شاهنامه از آرش در سه جا با افتخار نام برده شده ولی داستان آرش در شاهنامه نیامده است. در کتاب‌های پهلوی و نیز در کتاب‌های تاریخ دوران اسلامی به آن اشاراتی شده است. ابوریحان بیرونی، در کتاب خود به نام «آثارالباقیه» به هنگام توصیف «جشن تیرگان»، داستان آرش را بازگو می‌کند و ریشه این جشن را از روز حماسه آفرینی آرش می‌داند.

داستان آرش در زمان پادشاهی منوچهر پیشدادی، در جنگی با توران، افراسیاب سپاهیان ایران را در مازندران محاصره می‌کند.

سرانجام منوچهر پیشنهاد صلح می‌دهد و تورانیان پیشنهاد آشتی را می‌پذیرند و قرار بر این می‌گذارند که کمانداری ایرانی برفراز البرزکوه تیری بیاندازد که تیر به هر کجا نشست آنجا مرز ایران و توران باشد. آرش از پهلوانان ایران داوطلب این کار می‌شود.

به فراز دماوند می‌رود و تیر را پرتاب می‌کند. تیر از صبح تا غروب حرکت کرده و در کنار رود جیحون یا آمودریا بر درخت گردویی فرود می‌آید. و آنجا مرز ایران و توران می‌شود. پس از این تیراندازی آرش از خستگی می‌میرد.

آرش هستی‌اش را بر پای تیر می‌ریزد؛ پیکرش پاره پاره شده و در خاک ایران پخش می‌شود و جانش در تیر دمیده

می‌شود. مطابق با برخی روایت‌ها اسفندارمذ تیر و کمانی را به آرش داده بود و گفته بود که این تیر خیلی دور می‌رود ولی هر کسی که از آن استفاده کند، خواهد مرد. با این وجود آرش برای فداکاری حاضر شد که از آن تیر و کمان استفاده کند.

بسیاری آرش را از نمونه‌های بی‌همتا در اسطوره‌های جهان دانسته‌اند؛ وی نماد جانفشانی در راه میهن است.

سیاوش کسرایی شاعر ایرانی نیز شعری به نام آرش کمانگیر و با موضوع آرش دارد

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «آشنایی با آرش کمانگیر(آرش قهرمان)»، پارسیان دژ، ۱۳۹۱.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1181/pdf/ارش-کمانگیرآرش-قهرمان>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵